

**En Världsanläggning värd att bevara
Rovdjursparken och Rovdjurscentrum
Grönklitt**

Anders Björklund Orsa

I Rovdjursparken Grönklitt finns Sveriges enda Isbjörnsanläggning och Europas största område för isbjörnar. Här finns utställningsbyggnaden Polar World som berättar om klimat och urbefolkningar i norr. Här trivs djuren och förökar sig. Parken är en genbank för framtiden.

Siljansbygdens Världsattraktion skall vara kvar!

Med bestörtning har jag konstaterat att ledningen för Grönklitt och kommunen inte förstått något av den potential som Rovdjursparken har. Under min tid som Vd för Rovdjurscentrum, och även chef för parken under en tid, arbetade vi ständigt med utställningar, aktiviteter och projekt. **Det fanns alltid pengar att hitta för detta.** Ingen kulturanläggning i Dalarna hade ett så rikt utbud av utställningar och så många besökare som Rovdjurscentrum. **Perioden 2007 till 2016, när jag slutade, hade vi haft 55 utställningar i Rovdjurscentrum. Efter 2016 har det inte varit en enda utställning.**

Nu tar vi ett skutt in i framtiden och utvecklar, inte avvecklar, denna världsanläggning.

Forskning, utställningar, avel, undervisning, konferenser mm skall till.

2010-2016 var Rovdjurscentrum Dalarnas mest besökta kulturanläggning. Det kan det bli igen. Vi hade mer än 55 utställningar under perioden. Här lever isbjörnen naturligt med sjöar med fisk, is, glaciärer och snöberg.

Rovdjursparken ingen Djurpark

Den som kallar Rovdjursparken för Djurpark har inte förstått någonting. **Det är ingen Djurpark utan en unik bevarandeanläggning för hotade arter på norra halvklotet.** Anläggningen skall inte jämföras med andra djurparker som alla har små hägn. Det finns djurparker i Sverige och Europa som rymmer i ett enda av Grönklitts hägn. Parken och kombinationen med Rovdjurscentrum är unik. Här har vi ständigt jobbat med relationen människa-rovdjur för skolor, barn, besökare, familjer och grupper. Ingen annan anläggning i Europa har haft så mycket utställningar som Rovdjursparken/Rovdjurscentrum. Detta unika upplägg har väckt uppmärksamhet i hela världen. Genom forskarorganisationen **Northern Forum**, som grundades av 8 stater på norra halvklotet, där vi är medlemmar har jag fått föreläsa om världsanläggningen på ministermöten i Moskva, för presidenter i Sibirien, på konferenser i Alaska, på Grönland, i Sibirien och Island. Forskare från hela världen har besökt anläggningen och lyft fram den potential den har som världsanläggning. Samarbetet inom Northern Forum ledde också till att parken fick Kodiakbjörnar. Behovet av djurparker/rovdjursparker ökar. Allt fler människor söker kunskap om djur och natur i parker. **Rovdjursparken Grönklitt är helt unik med sin koppling till hotade arter och mängder av utställningar. Parken är en genbank för hotade arter.**

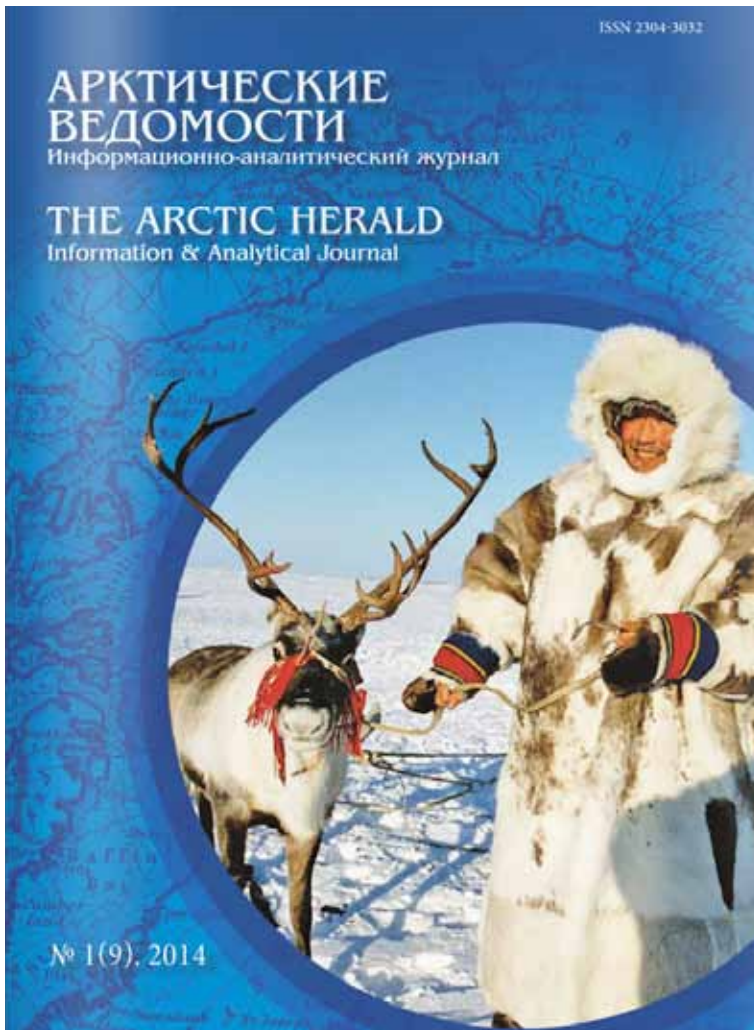
Genom hägnens storlek och variation och ett aktivt arbete av djurvårdarna får djuren ett lekfullt och varierat liv. Rovdjursparken är ingen djurpark utan ett avels- och kunskapscentrum kring hotade arter på norra halvklotet. Isbjörnshägnen är så stora så att andra djurparker kan rymmas i ett enda hägn i Grönklitt

Snöleoparden som är hotad trivs i Grönklitts terräng och klimat

Arctic Herald är Arktis National Geographic

Den vetenskapliga tidskriften Arctic Herald med säte i Ryssland arbetar hela tiden med frågor kring Arktis. I den tidskriften har jag haft 4 artiklar om parken och om relation människa-rovdjur. Vi har lyfts fram som världsunika. Genom Northern Forum har jag även fått besöka urbefolkningar som alla har en speciell relation till rovdjur. De besöken har lett till flera stora utställningar som visats både i Grönklitt, på samemuseet Ajtte i Jokkmokk, på Vänermuseum i Lidköping mfl.

Rovdjursparken och Rovdjurscentrum är känt över hela världen. Jag har föreläst om anläggningen på ministermöten i Moskva, på Grönland, på Island i Alaska mm. Anläggningen har haft otaliga besök från hela världen av forskare, ministrar mfl.

Amurtigern från östra Sibirien och Amurregionen är starkt hotad men trivs i Grönklitt. Tigerhägnen är störst i Europa.

Stiftelsen Rovdjurscentrum

Rovdjurscentrum är en stiftelse till skillnad från parken. Stiftelsen bildades av Orsa kommun och Grönklitt AB år 2005. Det är en följd av den statliga Rovdjursutredningen 2006 och Rovdjurscentrum är störst i Sverige. När den bildades skrevs också **ett 50-årigt avtal mellan kommun och Grönklitt** att ca 12% av entréintäkterna från parken skulle gå till Rovdjurscentrum. Det gav drygt en miljon kronor per år som Stiftelsen i sin tur kunde dubblera genom statsbidrag. Det innebar att Stiftelsens personal som var 3 stycken kunde producera alla utställningar i parken, jobba med skolaktiviteter, söka pengar för olika projekt, fungera som vaktmästare för alla utställningar och de 25 lek/lärstationer som byggts i parken. Stiftelsen räknas som ett museum och det innebär att anläggningen får material från Världskulturmuseet och Riksmuseet. Den unika möjlighet som Stiftelsen innebar förstod Grönklitts Vd Torbjörn Wallin och genom ett nära samarbete med honom kunde vi under hans tid dra in mer än 15 miljoner i bidrag till Grönklitt AB. Efter Torbjörn Wallins tid var det slut med detta. När efterföljande vd i Grönklitt och kommunalrådet i Orsa kommun jobbade med att överföra ägandet av byggnaden Rovdjurscentrum till Grönklitt "försvann" det 50-åriga avtalet om intäkter till rovdjurscentrum. Det avtalet går inte att säga upp.

Kodiakbjörnen är världens största brunbjörn. Rovdjursparken kunde haft 3 st idag om Grönklitts ledning varit intresserade. På bilden syns Taquka. Det finns en omfattande utställning i parken om Kodiak och Alaska.

Genom samverkan med Skandinaviska Björnforskningen, som har sitt säte på Orsa Finnmark, och även medicinska forskare går det att hitta lösningar på en rad mänskliga sjukdomar genom björnen. Forskningen pågår men kan utvecklas.

När djuren trivs förökar de sig och hotade arter kan räddas.

Utförsbacken börjar

2014-2015 börjar utförsbacken för Rovdjursparken och Rovdjurscentrum. Ingen förståelse för utveckling fanns varken hos ledningen i Grönklitt eller hos kommunalrådet. Ingen förmåga att marknadsföra parken och rovdjurscentrum fanns. Jag föreslog att vi skulle inkorporera Rovdjursparken i stiftelsen Rovdjurscentrum och därmed öka möjligheterna till extern finansiering. Nordens Ark på västkusten hade gjort så och drar än idag in mer än 10 miljoner årligen i statsbidrag. Mitt förslag avvisades av kommunalrådet och vd. Det skulle vi inte göra. Hade vi gjort så hade Rovdjursparken haft en strålande ekonomi idag.

Nu är det dags att klättra uppåt igen och blicka framåt.

Världsanläggningen Rovdjursparken Grönklitt lockar besökare från hela Europa. Parken har stor betydelse för turismen i Dalarna. Parken gör att det går och hyra ut boende i Grönklitt. Utan park kommer värdet på hus och tomter att minska och uthyrningen att försvinna.

Chef för parken

2015 var jag chef även för parken för att jag skulle kolla över samordningsmöjligheterna mellan Rovdjurspark och Rovdjurscentrum. Mitt år som chef resulterade i en pärm/handbok på mer än 30 punkter som skulle åtgärdas bla angående säkerhet. Jag redovisade hela upplägget för vd men inget av detta blev gjort vad jag vet. Vikten av säkerhet visade sig inte minst vid den tragiska dödsolyckan år 2020.

Låt kunskap och utvecklingsvilja råda så att världsanläggningen kan utvecklas och leva vidare. Låt inte okunnigheten ta över så att vi alla hamnar i små betonggropar eller kommer att avlivas.

Pensionär 2016

Inför att jag skulle gå i pension hade det pratats om att ha en gemensam chef för Rovdjursparkpark och Rovdjurscentrum. Det skulle också anställas en curator som kunde producera utställningar. När rekryteringen skulle börja blev såväl jag som platschefen i parken Pernilla Thalin förbjudna att delta i rekryteringsgruppen. Vi var de enda som var insatta i verksamheten men vi skulle inte få vara med. Rekryteringen skulle skötas av en nyanställd personalchef i Grönklitt.

När rekryteringen var klar skulle vd och kommunalråd presentera vem som valts.

Det skulle ske måndagmorgon kl 8 i Rovdjurscentrum för personalen. Jag meddelade vd och kommunalråd att då går jag dit och lyssnar så jag får veta. Jag fick svaret från vd och kommunalråd att jag inte fick gå dit - varför? Efter informationen tittar de in till mig och meddelar vem dom valt.

Jag frågade då hur jag skulle föra över alla pågående projekt och ansökningar till den nyanställde. Vi hade tidigare pratat om att vi skulle jobba parallellt ett halvår.

När kommunalrådet skall gå tittar han in på mitt välfyllda kontor och talar om att det vore bra om jag flyttat ut till fredag. **Det är vad han kallar gå om lott!**

Från att ha varit 3 personer i Rovdjurscentrum och en parkchef skulle nu en nyanställd sköta 4 personers jobb på halvtid.

Skogen och naturen i Grönklitt är som gjorda för oss rovdjur och genom park och centrum kan kunskap om oss och relation människa - rovdjur utvecklas.

Korten på bordet

I media får vi höra av vd och kommunalråd att besökssiffrorna minskar och att parken går med förlust. Hur skall det kunna bli något annat när ingen utveckling och marknadsföring sker? I Grönklittsgruppens officiella redovisningar och delårsrapporter finns inga kommentarer om att Rovdjursparken skulle dras med förluster.

Lägg korten på bordet och redovisa siffrorna !!!!

Marknadsföring

Rovdjursparken och rovdjurscentrum får ingen marknadsföring idag. Under 3-4 år har inte en enda björnung eller isbjörnung dykt upp på de stora informationstavlor som finns längs E45 i Orsa. Vi har en världsanläggning som lockar och säljer. Istället har Orsa kommun satt upp bilder på huvudlösa orsakullor som vänder ryggen mot betraktaren, 3 gubbar som står med ryggen mot kameran vid en tjärn och ser ut som de uträttar sina behov, en traktor osv. Vad är det för marknadsföring?

Inlands Innovation

Inlands innovation var ett investmentbolag som hade i uppdrag att utveckla näringslivet i Norrland. De var en stor ägare i Grönklitt under en tid och när deras verksamhet skulle avslutas fanns en stor chans att påverka vem som skulle ta över deras ägande. Vårt centerpartistiska kommunalråd hade en ypperlig möjlighet att ta upp en dialog med ordförande i Inlandsinnovation som också var en centerpartist. Vårt kommunalråd tog inte den chansen och så satte karusellen igång med riskkapitalbolag.

Detaljplaner

Rovdjursparken ligger inom en fastställd detaljplan. Det finns också en översiktsplan för Grönklitt som visar på andra fantastiska lägen för boende och aktiviteter. Parkområdet kan inte nyttjas för boende utan en planändring och det är inte ens säkert att det går att ändra gällande plan.

Rädda vår världsanläggning

Efter det mycket märkliga ställningstagandet att lägga ner en av Dalarnas världsattraktioner har telefonen och mail gått varm hos mig. Vad håller kommunalrådet, politikerna och Grönklitts ledning på med? Låt inte okunniga människor styra utvecklingen. Det är patetiskt att läsa i tidningen att kommunalrådet tycker det är "jättetråkigt" och att vd säger att "detta är ett nödvändigt steg". Bådas uttalanden är helt obegripliga! De kunde gjort något helt annorlunda. Kommunrådet har haft otaliga chanser att rädda Rovdjursparken men inte tagit dessa.

Nu är det dags - Rovdjursparken Grönklitt skall vara kvar!

Nu är det dags att slå näven i bordet och klargöra att vi måste behålla denna unika världsanläggning som arbetar med bevarande av hotade arter.

Anläggningen är alltför unik i Världen, Europa, Sverige, Dalarna och Orsa för att några okunniga människor skall få driva attraktionen i graven. Bilda en stiftelse av Rovdjursparken och Rovdjurscentrum och låt någon som har kunskap och förstår värdet och potentialen i anläggningarna ta över.

Anders Björklund

Grundare av parken

fd Vd Rovdjurscentrum samt chef för Rovdjursparken en tid